

М. Л. Дружинець,
д-р філол. наук, проф.,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
професор кафедри української мови та мовної підготовки іноземців,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8232-0216>

ПСИХОФОНОСЕМАНТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЖІНОЧОГО ІМЕНІ: АЛГОРИТМ АТРИБУТИВНОГО СТУПЕНЮВАННЯ

Стаття присвячена вивченню психофоновсемантики жіночого іменника за авторським алгоритмом. **Мета** розвідки — з'ясувати функції звукопису жіночих імен за алгоритмом ступенювання на основі фонетичного змісту та кольорових асоціацій голосних звуків. **Завдання** дослідження: подати психофоновсемантику голосних звуків за експериментальними дослідженнями; обґрунтувати фонетичний зміст жіночого іменника за атрибутивним алгоритмом ступенювання: імена зі статусом «дуже», «більш», «найбільш»; представити кольорову гаму досліджуваного жіночого іменника на основі наголошеного (всіх) голосного (голосних); з'ясувати роль та функції психофоновсемантики жіночого іменника. **Об'єктом** дослідження є звукова організація жіночих імен. **Предметом** дослідження є фонетичний зміст і кольорове забарв-лення найпопулярніших імен. **Фактичним матеріалом** дослідження послужили дані Міністерства юстиції, де зазначено найпопулярніші жіночі імена. **Новизна розвідки** полягає в тому, що вперше вивчено фонетичний зміст жіночих імен на основі голосних звуків за авторським алгоритмом атрибутивного ступенювання та досліджено кольорову гаму жіночого іменника на основі всіх голосних звуків імені.

Переважно всі імена мають статус «дуже», тільки два імені мають статус «найбільш» (Анастасія, Таїсія). Щодо кольорових асоціацій, то в жіночих іменах переважає червоний колір та фіолетовий відтінок. Спільне атрибутивне значення *гарний* у всіх жіночих іменах може бути пов'язане з фонетичними властивостями голосних або, можливо, історичними асоціаціями, які мають ці імена. Різниця в інших асоціаціях та ознаках може бути зумовлена іншими фонетичними деталями імені. Аналіз кольорових асоціацій та семантики імен з різними голосними, але з ненаголошеним [і], заслуговує на увагу. Звук [і] може мати різні співвідношення з кольорами, які ви-никають в результаті фонетичних особливостей. Вони за наявністю голосних мають широкий спектр кольорів.

Психофоновсемантика особового іменника відіграє важливу роль у сприйнятті імен, визначає, які асоціації, враження та емоції викликають жіночі імена. Фонетичний зміст імен є суб'єктивним і може різнитися в залежності від сприйняття індивіда. Власне ім'я, крім своїх фонетичних властивостей, завжди несе в собі особисту

ідентичність та історію людини, котра його носить, і це також важливий аспект його семантики.

Перспективи подальшого студювання заявленої проблеми вбачаємо в ґрунтовному дослідженні психофоносемантики чоловічого та жіночого іменника на основі фонетичного змісту та кольорових асоціацій голосних і приголосних звуків за алгоритмом атрибутивного ступенювання.

Ключові слова: психофоносемантика, фонетичний зміст, кольорові асоціації, жіночий іменник, алгоритм, атрибутивне ступенювання.

M. L. Druzhinets,
ScD in Philology, Professor,
Odesa I. I. Mechnikov National University,
Ukrainian Language and Foreigners' Language Training Department Professor
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8232-0216>

PSYCHO-PHONO-SEMANTIC POTENTIAL OF A FEMALE NAME: AN ALGORITHM OF ATTRIBUTIVE GRADATION

The article is devoted to the study of the psycho-phono-semantics of female names by the author's algorithm. The purpose of the study is to find out the functions of the sound of female names according to a gradation algorithm based on phonetic content and colour associations of vowel sounds. Objectives of the study are: to present the psycho-phono-semantics of vowel sounds based on empirical studies; to substantiate the phonetic content of the female noun according to the attributive algorithm gradation (names with the status of *very, more, the most*); to present the colour range of the female noun based on the stressed vowel(s); to find out the role and functions of the psycho-phono-semantics of the female noun. The object of the study is the psychological features of the sound organisation of female names. The subject of the study is the phonetic content and colour of the most popular names according to the author's algorithm. The actual research material was based on data from the Ministry of Justice, which lists the most popular female names. Using the author's algorithm of attributive gradation, the phonetic content of female names based on vowel sounds was studied for the first time. For the first time, the colour scheme of a female noun was studied based on all vowel sounds of the name.

The common attributive meaning *beautiful* in all of female names may be related to the phonetic properties of the vowels or perhaps historical associations that these names have. Differences in other associations and attributes may be due to other phonetic details of each name and the specifics of their cultural usage.

Analysis of colour associations and semantics of names with different vowels but with unstressed [i] is interesting. The sound [i] can have different correlations with colours that arise as a result of phonetic features. Names with vowels can have a wide range of colours.

The psycho-phono-semantics of the feminine noun plays an important role in the perception and understanding of names, determining what associations, impressions and emotions female names evoke. The phonetic meaning of names is subjective and may vary depending on the on the perception of the individual. A proper name, in addition to its phonetic properties, always carries a personal identity and history, and this is also an important aspect of its semantics.

Prospects for further research of the stated problem are in a thorough study of the psycho-phono-semantics of masculine and feminine nouns based on the phonetic content and colour associations of vowels and consonants using the algorithm of attributive gradation.

Key words: psycho-phono-semantics, phonetic content, colour associations, feminine noun, algorithm, attributive gradation.

Постановка наукової проблеми та її актуальність. Питання взаємозв'язку між звуком і смислом у мові та мовленні важливе й актуальне, і це не нова проблема. Вона виникає в контексті фонетики, фонології, семантики та психолінгвістики і залишається предметом досліджень для багатьох учених. Цією проблемою цікавились ще в античні часи, коли філософи, такі як Платон та Аристотель, вивчали мову та її функції, розглядали взаємозв'язок між словами і концептами, які вони виражали.

Сьогоднішні дослідження у цьому напрямку допомагають розуміти, які мовні ознаки (фонетичні, морфологічні, синтаксичні) впливають на сприйняття та розуміння мовлення, також допомагають розглядати, як звуки, інтонація та мелодика впливають на виразність та смислового навантаженість мовлення. Отже, проблема взаємозв'язку між звуком і смислом в мові залишається актуальною та цікавою, оскільки вона допомагає краще зрозуміти, як мова впливає на наше сприйняття та комунікацію, має важливе значення як для лінгвістики, так і для прикладних галузей — мовна психологія та реклама. Інтегративна наука психофоносемантика має великий потенціал для досліджень в лінгвістиці та семіотиці, поєднує в собі фонетичні та семантичні аспекти мови і може допомогти в розв'язанні багатьох проблем і в окресленні нових перспектив у мовних дослідженнях.

Аналіз досліджень проблеми. У галузі фоносемантики продовжують наукові пошуки такі мовознавці, як М. Дружинець, А. Калита, В. Кушнерик, В. Левицький, Н. Львова, Ю. Маленовський, Л. Мацько, О. Найдеш, О. Рудківський, Ю. Юсип-Якимович. Питання фонетичної стилістики різною мірою опрацьовували В. Левицький, В. Кушнерик, А. Калита, Н. Львова, Л. Булаховський, І. Білодід, О. Масюкевич, М. Жовтобрюх, В. Ващенко, І. Чередниченко, В. Шиприкевич та інші.

Мета розвідки — з'ясувати психофоносемантику та функції звукопису жіночих імен за алгоритмом ступенювання на основі фонетичного змісту та кольорових асоціацій голосних звуків. **Завдання** дослідження: подати психофоносемантику голосних звуків за експериментальними дослідженнями; обґрунтувати фонетичний зміст жіночого іменника за атрибутивним алгоритмом ступенювання: а) імена зі

статусом «дуже»; а) імена зі статусом «більш»; а) імена зі статусом «найбільш»; представити кольорову гаму досліджуваного жіночого іменника на основі наголошеного (всіх) голосного (голосних); з'ясувати роль та функції психофоносемантики особового іменника.

Об'єктом дослідження є звукова організація жіночих імен. **Предметом** дослідження є фонетичний зміст і кольорове забарвлення найпопулярніших імен.

Фактичним матеріалом дослідження послужили дані Міністерства юстиції, де зазначено найпопулярніші жіночі імена. **Джерельна база дослідження** — монографії М. Дружинець: «Психофоносемантика українських голосних звуків: теоретичний та практичний аспекти» (Мюнхен, 2018), «Українське усне мовлення: психо- та соціофонетичний аспекти» (Одеса, 2019).

Методи дослідження. У пропонованій розвідці інтегровано загальнонаукові дослідницькі методи, зокрема *аналіз і синтез* (для здійснення теоретичних узагальнень і систематизації фактичного матеріалу); *індукція* (від психофоносемантики окремого звука до груп звуків за їх складовими функціями); *дедукція* (для визначення фонетичного змісту та кольорових асоціацій окремо кожного звука), *описовий метод* (для узагальненої характеристики імен), *кількісний аналіз*. Також послуговувалися **соціолінгвістичними та психолінгвістичними методами**: *соціолінгвістичний аналіз* (опрацювання результатів анкетування), метод семантичного диференціала Ч. Осгуда (оцінювання звуків за антонімічними ознаками); *вільний асоціативний експеримент* (для визначення фонетичного значення звука та кольорової характеристики), *цілеспрямований асоціативний експеримент* (для визначення кольорових асоціацій шляхом вибору однозначних співвіднесень та безпосереднього співвіднесення звука з кольором).

Новизна розвідки полягає в тому, що вперше вивчено фонетичний зміст жіночих імен на основі голосних звуків за авторським алгоритмом атрибутивного ступенювання: якщо два однакових звуки в імені чи два звуки мають однаковий фонетичний зміст, то характеристики набувають статусу — «дуже»; якщо три голосні звуки мають однакові характеристики, то буде вживатися аналітична форма вищого ступеня порівняння — «більш»; якщо чотири звуки мають однаковий фонетичний зміст — аналітична форма найвищого ступеня порівняння «найбільш»; вперше досліджено кольорову гаму жіночого іменника на основі всіх голосних звуків імені.

Теоретичне та практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати уточнюють понятійно-термінологічну систему фоносемантики, поглиблюють наукові уявлення про співвідношення звука і значення. Окремі теоретичні положення можуть бути використані в курсах фонетики та стилістики української мови, на заняттях із лінгвістичного аналізу тексту, культури мови, лінгвокультурології, при написанні курсових і магістерських робіт у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. На важливості концепції знаку та категорії вмотивованості в рамках фоносемантики наголошують вчені, зокрема В. Кушнерик і Т. Савчук зазначають, що значення слова та його фонетична структура (внутрішня

форма) мають тісний зв'язок і взаємодіють одне з одним. Значення слова не можна розглядати окремо від його фонетичної організації [5, с. 166].

Концепція вмотивованості підкреслює, що фонетична структура слова може відображати або підсилювати його семантику. Звукові елементи слова можуть передавати певні асоціації або образи, які допомагають розуміти слово і його значення. В. Кушнерик і Т. Савчук вважають, що фоносемантика повинна розглядати слова як складні системи, в яких фонетичні та семантичні компоненти взаємодіють і мають внутрішню логіку, що допомагає розкрити смисловий потенціал мови [там само]. М. Кабиш вважає, що фоносемантика вивчає емоції та їх експлікацію у мові, та розглядає мотиви, які мають певні фонетичні значення, що допомагають озвучити або ж посилити певну емоцію (біль, радість, страх, сум тощо) [4, с. 31]. А. Калита розглядає фоносемантику як комплексну науку, що поєднує різні елементи лінгвістики та досліджує різні аспекти звукозображальної системи мови. Вона вважає, що фоносемантика інтегрує наступні компоненти: 1. Фонетика. Дослідження фонетичних аспектів мови, таких як звуки та їхні характеристики, акустичні властивості тощо. 2. Семантика. Аналіз семантики слів і фраз, включаючи їхні значення та семантичні відмінності. 3. Лексикологія. Вивчення словникового складу мови, зокрема слова та їхні значення. 4. Інтоніяція. Дослідження інтонаційних аспектів мови, які пов'язані з мелодією мовлення, акцентами, інтонаційними патернами тощо [3].

М. Кабиш зазначає, що на сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки активно розвиваються та функціонують такі напрями фоносемантики: 1) функціональна фоносемантика (лінгвостилістичний аспект); 2) історична фоносемантика (етимологічний аспект); 3) компаративна фоносемантика (порівняльний аспект); 4) соціофоносемантика (соціолінгвістичний аспект); 5) психофоносемантика (психолінгвістичний аспект); 6) текстофоносемантика (лінгвотекстовий аспект); 7) етнічна та естетична фоносемантика (культурологічний аспект) [4, с. 31].

Теорія фоносимволізму йде далі, стверджуючи, що звукові форми слів можуть виражати або підсилювати їхні смислові аспекти. Наприклад, слова з різними фонетичними характеристиками можуть передавати різні емоційні відтінки чи концептуальні значення. Ці теорії допомагають розібратися в тому, як саме фонетичні ознаки слів впливають на наші сприйняття та розуміння мовлення. Вони розглядають різні аспекти, такі як звукові властивості слова, його інтонація, ритм і навіть мелодія мовлення. Наприклад, деякі звуки можуть сприйматися як м'які чи приємні, тоді як інші можуть викликати асоціації зі стресом чи негативними емоціями, і впливати на сприйняття слів і текстів. Звуки мови, безперечно, несуть у собі певний емоційний та семантичний потенціал.

Голосні звуки є важливою складовою психофоносемантики, оскільки вони мають великий вплив на звучання слів та їхню інтонацію. У результаті проведеного експериментального аналізу приходимо до таких висновків: а) Голосні заднього ряду. Звук [а] асоціюється з такими характеристиками: *гарний, великий, грубий, світлий, сильний, холодний, швидкий, веселий, гучний, добрий*. Звук [о] — *гарний, великий,*

ніжний, світлий, сильний, гарячий, повільний, веселий, гучний, добрий. Звук [у] — гарний, великий, ніжний, світлий, сильний, холодний, швидкий, веселий, гучний, добрий; б) Голосні переднього ряду. Звук [и] — гарний, великий, грубий, темний, сильний, гарячий, повільний, сумний, гучний, злий. Звук [і] — гарний, маленький, ніжний, світлий, слабкий, гарячий, повільний, веселий, тихий, добрий. Звук [е] — гарний, великий, грубий, темний, сильний, холодний, повільний, сумний, гучний, злий [2, с. 462]. Якщо говорити про кольорові асоціації, то для голосних звуків вони такі: звук [а] — червоного кольору; звук [о] — білого; звук [у] — жовтого; звук [и] — чорного; звук [е] — зеленого; звук [і] — синього [2, с. 172].

На основі психофоносемантики голосних визначимо фонетичний зміст та психофоносемантику найпопулярніших жіночих імен за вказаним вище алгоритмом:

Аврора (наголошений звук [о] та два звуки [а] — ім'я набуває статусу «дуже») — дуже гарне, дуже велике, ніжне, дуже світле, дуже сильне, дуже гаряче, повільне, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре. Ім'я рожевого кольору, адже поєднується [о] — білого кольору з [а] — червоного кольору.

Агата (три звуки [а], тому ім'я набуває статусу «більш») — більш гарне, більш велике, більш грубе, більш світле, більш холодне, більш гучне, більш добре, більш сильне, більш швидке, більш веселе, червоного кольору.

Аделіна (наголошений звук [і] та два звуки [а]) — більш гарне, дуже велике, дуже грубе, більш світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, більше веселе, дуже гучне, більш добре. Наголошений [і] синього кольору, але оскільки це ім'я містить повторювані [а], то воно набувають фіолетового відтінку, адже червоний [а] в поєднанні з синім [і] дає фіолетовий колір.

Аліна (наголошений звук [і] та два звуки [а]) — більш гарне, дуже велике, дуже грубе, більш світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, більше веселе, дуже гучне, більш добре. Наголошений [і] синього кольору, але оскільки це ім'я містить повторювані [а], то воно набуває фіолетового відтінку.

Альбіна (наголошений звук [і], звук [а] повторюється двічі, тому ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — більш гарне, дуже велике, дуже грубе, більш світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, більш веселе, дуже гучне, більш добре. Колір імені фіолетовий, адже синій звук [і] поєднується з червоним [а].

Анастасія (чотири звуки [а] та звук [і] — ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — більш гарне, дуже велике, дуже грубе, більш світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, більше веселе, дуже гучне, більш добре. Наголошений [і] синього кольору, але оскільки це ім'я містить повторювані [а], то воно набуває фіолетового відтінку.

Анна (два звуки [а] — набуває статусу «дуже») дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.

Бажана (три звуки [а], тому ім'я набуває статусу «більш») — більш гарне, більш велике, більш грубе, більш світле, більш холодне, більш гучне, більш добре, більш сильне, більш швидке, більш веселе, червоного кольору.

Богдана (наголошений звук [а] повторюється двічі, тому ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.*

Варвара (три звуки а, тому ім'я набуває статусу «більш») — *більш гарне, більш велике, більш грубе, більш світле, більш холодне, більш гучне, більш добре, більш сильне, більш швидке, більш веселе, червоного кольору.*

Вероніка (звук [е], звук [о], звук [і] та звук [а], наголошений звук [і]) — ім'я *гарне, маленьке, ніжне, світле, слабке, гаряче, веселе, тихе, добре, звуки [і], [о] та [е] мають спільну ознаку повільності, тому ім'я набуває статусу більш повільне. Ім'я синього кольору.*

Вікторія (два звуки [і], звук [а] та наголошений звук [о], ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже ніжне, дуже сильне, дуже гаряче, більш повільне. Колір імені блакитний, адже поєднується синє забарвлення двох звуків [і] та біле забарвлення наголошеного [о].*

Галина (наголошений звук [и] та два звуки [а], тому ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — *більш велике, більш грубе, дуже світле, більш сильне, дуже швидке, дуже веселе, більш гучне, дуже добре. Колір імені — чорний.*

Дарина (наголошений звук [и] та два звуки [а], тому ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — *більш велике, більш грубе, дуже світле, більш сильне, дуже швидке, дуже веселе, більш гучне, дуже добре. Ім'я має чорне забарвлення.*

Дарія (наголошений звук [а] повторюється двічі, тому ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.*

Діана (наголошений звук [а] повторюється двічі, тому ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.*

Евеліна (наголошений звук [і] та два звуки [е] — ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — *більш гарне, дуже маленьке, дуже ніжне, дуже світле, дуже слабке, дуже гаряче, більш повільне, більш веселе, дуже тихе, дуже добре. Колір імені — синій.*

Євгенія (наголошений звук [е] повторюється двічі, тому ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже велике, дуже грубе, дуже темне, дуже сильне, дуже холодне, дуже повільне, дуже сумне, дуже гучне, зеленого кольору.*

Єлизавета (наголошений звук [е] повторюється двічі та два звуки [а], тому ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — *більш велике, більш грубе, дуже темне, більш сильне, більш холодне, дуже повільне, дуже сумне, більш гучне, зеленого кольору.*

Жанна (два звуки [а] — набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.*

Злата (наголошений звук [а] повторюється двічі, тому ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.*

Іванна (два звуки [а] та звук [і] — набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.*

Каміла (наголошений звук [і], звук [а] повторюється двічі, тому ім'я набуває статусу дуже та більш) — *більш гарне, дуже велике, дуже грубе, більш світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, більш веселе, дуже гучне, більш добре.* Колір імені *фіолетовий*, адже синій звук [і] поєднується з червоним [а].

Карина (наголошений звук [и] та два звуки [а], тому ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — *більш велике, більш грубе, дуже світле, більш сильне, дуже швидке, дуже веселе, більш гучне, дуже добре.* Колір імені — *чорний*.

Кароліна (наголошений звук [і] та два звуки [а] — набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, маленьке, ніжне, дуже світле, слабке, гаряче, повільне, дуже веселе, тихо, дуже добре.* Має *синє* забарвлення.

Катерина (наголошений звук [и] та два звуки [а], тому ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — *більш велике, більш грубе, дуже світле, більш сильне, дуже швидке, дуже веселе, більш гучне, дуже добре.* Колір імені — *чорний*.

Лариса — (наголошений звук [и] та два звуки [а], тому ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — *більш велике, більш грубе, дуже світле, більш сильне, дуже швидке, дуже веселе, більш гучне, дуже добре.* Колір імені — *чорний*.

Лідія (наголошений звук [і] повторюється, тому ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже маленьке, дуже ніжне, дуже світле, дуже слабке, дуже гаряче, дуже повільне, дуже веселе, дуже тихо, дуже добре, синього кольору.*

Маргарита (наголошений звук [и] та три звуки [а], тому ім'я набуває статусу «дуже» та «більш») — *більш велике, більш грубе, дуже світле, більш сильне, дуже швидке, дуже веселе, більш гучне, дуже добре.* Колір імені — *чорний*.

Марія (наголошений звук [і] та два звуки [а] — набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже світле, дуже холодне, дуже повільне.* Наголошений [і] синього кольору, але оскільки це ім'я містить повторювані [а] червоного кольору, то воно набуває *фіолетового* відтінку.

Мілана (звук [і] та два звуки [а] — набуває статусу «дуже») *дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.*

Олександра (звук [о], звук [е] та два звуки [а], один з яких наголошений — ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже велике, дуже сильне, дуже гарне, дуже швидке, дуже світле, дуже холодне, червоного кольору.*

Соломія (наголошений звук [і] та два звуки [о] — набуває статусу «дуже») — *дуже тихо, дуже маленьке, дуже слабке, дуже повільне.* Ім'я набуває *блакитного* кольору, адже поєднуються синє забарвлення звука [і] та біле звука [о].

Софія (наголошений звук [і]) — *ім'я гарне, маленьке, ніжне, світле, слабке, гаряче, веселе, тихо, добре,* звуки [і] та [о] мають спільну ознаку повільності, тому ім'я можемо назвати *більш повільним, синього* кольору.

Стефанія (наголошений звук [i] та два звуки [a]) — *більш гарне, дуже велике, дуже грубе, більш світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, більше веселе, дуже гучне, більш добре, фіолетового відтінку.*

Таїсія (наголошений звук [i] повторюється, звук [a] повторюється двічі, тому ім'я набуває статусу «дуже», «більш» та «найбільш») — *найбільш гарне, дуже велике, дуже грубе, найбільш світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, найбільш веселе, дуже гучне, найбільш добре.* Колір імені *фіолетовий.*

Тетяна (наголошений звук [a] повторюється двічі, тому ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.*

Уляна (наголошений звук [a] повторюється двічі — ім'я набуває статусу «дуже») — *дуже гарне, дуже велике, дуже грубе, дуже світле, дуже сильне, дуже холодне, дуже швидке, дуже веселе, дуже гучне, дуже добре, червоного кольору.*

Спільне атрибутивні значення гарній у всіх жіночих іменах може бути пов'язане з фонетичними властивостями голосних чи, можливо, з історичними асоціаціями, які мають ці імена. Різниця в інших асоціаціях та ознаках може бути зумовлена іншими фонетичними деталями кожного імені. Окремо наголосимо на іменах, що мають статус «більш» (Табл. 1) та «найбільш» (Табл. 2)

Таблиця 1. Жіночі імена зі статусом «більш»

Жіночі імена	Фонетичний зміст
Агата	більш гарне, більш велике, більш грубе, більш світле, більш холодне, більш гучне, більш добре, більш сильне, більш швидке, більш веселе
Аделіна	більш гарне, більш світле, більш веселе, більш добре
Аліна	більш гарне, більш світле, більш веселе, більш добре
Альбіна	більш гарне, більш світле, більш веселе, більш добре
Бажана	більш гарне, більш велике, більш грубе, більш світле, більш холодне, більш гучне, більш добре, більш сильне, більш швидке, більш веселе
Варвара	більш гарне, більш велике, більш грубе, більш світле, більш холодне, більш гучне, більш добре, більш сильне, більш швидке, більш веселе
Вікторія	більш повільне
Галина	більш велике, більш грубе, більш сильне, більш гучне
Дарина	більш велике, більш грубе, більш сильне, більш гучне
Евеліна	більш гарне, більш повільне, більш веселе
Єлизавета	більш велике, більш грубе, більш сильне, більш холодне, більш гучне

Каміла	більш гарне, більш світле, більш веселе, більш добре
Карина	більш велике, більш грубе, більш сильне, більш гучне
Катерина	більш велике, більш грубе, більш сильне, більш гучне
Лариса	більш велике, більш грубе, більш сильне, більш гучне
Маргарита	більш велике, більш грубе, більш сильне, більш гучне
Стефанія	більш гарне, більш світле, більше веселе, більш добре

Таблиця 2. Жіночі імена зі статусом «найбільш»

Жіночі імена	Фонетичний зміст
Анастасія	найбільш гарне, найбільш велике, найбільш грубе, найбільш світле, найбільш сильне, найбільш холодне, найбільш швидке, найбільш веселе, найбільш гучне, найбільш добре
Таїсія	найбільш гарне, найбільш світле, найбільш веселе, найбільш добре

Аналіз кольорових асоціацій та семантики імен з різними голосними, але з ненаголошеним [i], цікавий. Він вказує на можливий вплив фонетичних ознак на сприйняття та асоціації імен. Звук [i] може мати різні співвідношення з кольорами, які виникають в результаті фонетичних особливостей. У групі імен з різними голосними, але з [i] ненаголошеним, цікаво представлена кольорова гама. Безперечно, оніми за наявністю голосних можуть мати широкий спектр кольорів.

Висновки та перспективи дослідження. Безперечно, важливо враховувати, що фонетичний зміст імен є суб'єктивним і може різнитися в залежності від сприйняття індивіда. Власне ім'я, крім своїх фонетичних властивостей, завжди несе в собі особисту ідентичність та історію людини, яка носить його, і це також важливий аспект семантики імені.

Представлений аналіз може бути корисним для розуміння того, які фактори впливають на сприйняття імен і як вони можуть варіюватись в різних культурах і мовах. Психолінгвістичні особливості імен допоможуть краще зрозуміти, як мова та звуки взаємодіють з нашим сприйняттям та асоціаціями. Психофоносемантика особового іменника відіграє важливу роль у сприйнятті та розумінні імен, визначає, які асоціації, враження та емоції викликають імена.

Перспективи подальшого студювання заявленої проблеми вбачаємо у ґрунтовному дослідженні психофоносемантики чоловічого та жіночого іменника на основі фонетичного змісту та кольорових асоціацій голосних і приголосних звуків за алгоритмом атрибутивного ступенювання.

Література

1. Дружинець М. Л. Психофоносемантика українських голосних звуків: теоретичний та практичний аспекти : монографія. Мюнхен, 2018. 104 с.
2. Дружинець М. Л. Українське усне мовлення: психо- та соціофонетичний аспекти монографія. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 580 с.
3. Мельничук Р. І. Методи у дослідженні фоносемантичних явищ. URL: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/03/Methods-in-phonosemantic-research-Melnychuk R.-I..pdf> (дата звернення 25.02.2024).
4. Кабиш М. Ю. Звукопис в українській поезії першої половини ХХ століття: семантика, функції : дис. канд. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2015. 267 с.
5. Кушнерик В., Савчук Т. Фоносемантичні явища як мовні реалії. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*. Германська філологія. Вип. 831-832. Чернівці, 2021. С. 166–175.

References

1. Druzhynets, M. L. (2018), *Psycho-phono-semantics of Ukrainian vowel sounds: theoretical and practical aspects: monograph [Psykhofonosemantyka ukrainskykh holosnykh zvukiv: teoretychni ta praktychni aspekty : monohrafiia]*, Miunkhen. [in Ukrainian].
2. Druzhynets, M. L. (2019), *Ukrainian oral speech: psycho- and sociophonetic aspects: monograph [Ukrainske usne movlennia: psykho- ta sotsiofonetychni aspekty : monohrafiia]*, Odes. nats. un-t im. I. I. Mechnykova, Odesa. [in Ukrainian].
3. Melnychuk, R. I. *Methods in the study of phonosemantic phenomena [Metody u doslidzhenni fonosemantychnykh yavyschch]*. URL: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/03/Methods-in-phonosemantic-research-Melnychuk R.-I..pdf> [in Ukrainian].
4. Kabysh, M. Yu. (2015), *Sound writing in Ukrainian poetry of the first half of the twentieth century: semantics, functions [Zvukopys v ukrainskii poezii pershoi polovyny XX stolittia: semantyka, funktsii]*: dys. kand. filol. nauk: 10.02.01. Kyiv. [in Ukrainian].
5. Kushneryk, V., Savchuk, T. (2021), Phonosemantic phenomena as linguistic realities [Fonosemantychni yavyschcha yak movni realii]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha*, Hermanska filolohiia, Vyp. 831-832, Chernivtsi, pp. 166–175. [in Ukrainian].